

ทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

Learning Organization Management of Teachers in The ST Century Under
The Office of The Secondary Educational Service, Area 1

¹ธรรมรัตน์ เม่งพัฒน์, ²ประเสริฐ ประวัติรุ่งเรือง, ³พรพิมล ประวัติรุ่งเรือง
⁴เฉลิมชัย วิโรจน์วรรณ, ⁵พรณรงค์ ลิงค์สำราญ และ ⁶นิษรา พรสุริวงษ์

¹Thammarat Mengpat, ²Prasert Prawatrungraung, ³Ponpimol Prawatrungraung

⁴Chalemchai Wirotwan, ⁵Pornnarong Singsamran and ⁶Nissara Pronsurivong

¹คณะศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

²⁻⁶ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

¹Faculty of Liberal Arts, North Bangkok University

²⁻⁶North Bangkok University

⁶Corresponding Author. Email: nissara.pr@northbkk.ac.th

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติ t-test และ F-test ผลการวิจัยพบว่า 1. ครูผู้สอนมีทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของครู รองลงมาคือ ทักษะด้านการสร้างชุมชนการเรียนรู้ของครู และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ทักษะชีวิตและ 2. ครูผู้สอนที่มีเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ทักษะด้านการจัดการชั้นเรียน ทักษะด้านการสร้างชุมชนการเรียนรู้ ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของครู และทักษะชีวิตและอาชีพ ไม่แตกต่างกัน และครูผู้สอนที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ทักษะด้านการจัดการชั้นเรียน และทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของครูไม่แตกต่างกัน แต่ทักษะด้านการสร้างชุมชนการเรียนรู้ และทักษะชีวิตและอาชีพ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ทักษะ; ทักษะการจัดการเรียนรู้; ศตวรรษที่ 21

Abstract

This Article aimed to study 1) study 21st century learning management skills of teachers under the Secondary Educational Service Office, Area 1. 2) To compare the 21st century learning management skills of teachers under the Office of Secondary Education Service Area 1. The sample group consisted of 400 teachers under the Secondary Educational Service Office, Area 1. The instrument in this research was a questionnaire. The statistics in the research were percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test. The results of the research were found that 1. Teachers had 21st century learning management skills of teachers under the Secondary Educational Service Office Area 1. In an overall and each aspect had a high level of opinion. The areas with the highest averages were information technology skills and the teachers' communication, followed by the skills in building a learning community of teachers and the aspect with the lowest average was life skills and occupation. 2. Teachers with different gender education level and different work experiences. There were opinions on learning management skills in the 21st century of teachers under the Office of Secondary Education Service Area 1 such as classroom management skills, Learning Community Building Skills, Information technology and communication skills of teachers and life and career skills with no different and teachers of different ages. There were opinions on learning management skills in the 21st century of teachers under the Office of Secondary Education Service Area 1, classroom management skills and information technology and communication skills of teachers with no different but skills in building a learning community and life and career skills were different with statistically significant level at .05.

Keywords: skills; learning management; the 21st Century

บทนำ

ในโลกยุคปัจจุบันที่มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วอันสืบเนื่องมาจากการใช้เทคโนโลยี การสื่อสารเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ ของทุกภูมิภาคทั่วโลกเข้าด้วยกันในศตวรรษที่ 21 เป็นความท้าทาย ความสามารถของมนุษย์ที่จะต้องเผชิญกับโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว มีการเชื่อมโยงเข้าถึงกันอย่างง่ายดาย เกิดการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก มีการย้ายฐานพื้นที่ทางเศรษฐกิจและการลงทุน ในการสร้างความมั่นคงทางการเมืองระหว่างประเทศ เกิดการเรียกร้องเพื่อสิทธิเสรีภาพที่เน้นคุณค่าของมนุษยธรรมและคุณธรรม นอกจากนี้ ยังมีการเกิดขึ้น ของประเทศมหาอำนาจใหม่ ๆ ในหลายภูมิภาคบนโลก ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีนวัตกรรมต่าง ๆ ความเปลี่ยนแปลงทางทรัพยากรธรรมชาติในการสร้างความมั่นคง ทางอาหารและพลังงาน ไปจนถึงการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรโลก ทั้งหมดนี้ล้วนเป็นเรื่อง ที่ต้องเผชิญและเตรียมตัวรับมือในศตวรรษนี้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550)

การปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในปัจจุบันได้มุ่งเน้นในมิติของการพัฒนา 4 มิติ ที่สำคัญ ได้แก่ การปฏิรูปนักเรียนยุคใหม่ การปฏิรูปครูยุคใหม่ การปฏิรูปโรงเรียนยุคใหม่ หรือแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และการปฏิรูประบบบริหารจัดการยุคใหม่ ซึ่งในทุกมิตินั้นจะมีความ สอดรับสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ เพื่อให้บรรลุผลของการปฏิรูปการศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21 (สุรศักดิ์ ปาเส, 2553) เป็นสัญญาณเตือนให้นักเรียนเตรียมความพร้อม กับชีวิตในศตวรรษที่ 21 จึงเป็นเรื่องสำคัญในการปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อวิถีชีวิตของสังคมอย่างรอบด้าน ครูต้องมีเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน โดยเฉพาะทักษะ สำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลก นั่นคือ ทักษะการเรียนรู้ หรือ Learning Skills ที่ส่งผลให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถและทักษะที่จำเป็น อันเป็นผลจากการปฏิรูปเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการเตรียมความพร้อม ด้านต่าง ๆ (วิจารณ์ พานิช, 2553) จากการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทย ได้มีการจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้นทุกปี แต่ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของไทย ต่างบ่งชี้ว่าคุณภาพการศึกษาของไทยตกต่ำ จากผลการทดสอบระดับชาติ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดและที่สำคัญกว่าตัวชี้วัด คือ นักเรียน ซึ่งเป็นผลผลิตของการศึกษาไม่มีศักยภาพที่จะเรียนรู้ความเปลี่ยนแปลงของโลก และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง การปฏิรูปการศึกษาที่แท้จริง จึงควรปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ จากกระบวนการเดิม จากที่ครูเป็นผู้มอบความรู้ให้นักเรียนเปลี่ยนเป็นช่วยกันออกแบบกระบวนการ เรียนรู้ร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียน สร้างกระบวนการใหม่ที่จะพัฒนานักเรียน ให้เป็นผู้ใฝ่รู้ตลอดชีวิต และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (ประเสริฐ ผลิตผลการพิมพ์, 2555) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประเมิน เกิดจากหลายสาเหตุด้วยกัน แต่ปัจจัยหนึ่งในนั้นคือ “ตัวครูผู้สอน” ที่จำเป็นต้องพัฒนาให้วิธีการสอนที่หลากหลาย มีความเหมาะสมกับยุคสมัย และเท่าทันโลก เพราะครูถือเป็นบุคคลหรือกลไกสำคัญ ที่จะทำให้การพัฒนาของระบบการศึกษาของไทยประสบความสำเร็จ ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จึงไม่ได้มีไว้สำหรับผู้เรียนเท่านั้น แต่มีไว้สำหรับพัฒนาครูและบุคลากร เป้าหมาย เพื่อสร้างคนให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ สามารถเรียนทำงานและใช้ชีวิตในศตวรรษที่ 21 ได้ (นพพร ชลารักษ์, 2558) ในศตวรรษที่ 21 เป็นยุคที่ต้องเตรียมคนออกไปเป็นคนทำงานที่มีความรู้และเป็นบุคคลพร้อมเรียนรู้ไม่ว่าจะประกอบสัมมาชีพใด โดยการให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ครูเป็นผู้ช่วยแนะนำ และช่วยออกแบบกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนแต่ละคนสามารถประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเองได้ ครูสอนพระพุทธศาสนา จึงต้องมีการพัฒนาตนเองให้มีทักษะของการเรียนรู้และต้องเรียนรู้ตลอดชีวิต และครูต้องมีการพัฒนาสมรรถนะครูให้มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย (1) ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (2) ทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี (3) ทักษะชีวิต (วิจารณ์ พานิช, 2555) ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เป็นทักษะที่ช่วยเตรียมความพร้อมให้คนรู้จักคิด เรียนรู้ ทำงาน แก้ปัญหา สื่อสารและร่วมมือทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลไปตลอดชีวิต ดังนั้น จึงมีความจำที่จะต้องศึกษาทักษะของครูเพื่อนำไปกำหนด

แนวทางในการพัฒนาทักษะของครู ในด้านที่เกณฑ์ต่ำกว่ามาตรฐานพัฒนาไปสู่เกณฑ์ตามมาตรฐานทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 (วรลักษณ์ คำหวาง และคณะ, 2560)

บทบาทหน้าที่ของครูได้ถูกปรับเปลี่ยนไปตามยุค ให้ทันต่อสถานการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ครูจึงจำเป็นต้องปรับตัวให้พร้อม และพัฒนาตนเองให้ทันยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว พัฒนาด้านทักษะวิทยาการสอนให้มีความทันสมัย เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ เทคนิค วิธีการเรียนการสอนแบบใหม่ๆ ที่มีประสิทธิภาพ (พนมนคร มีราคา, 2560) ทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนช่วยเหลือผู้เรียนให้พัฒนาตนเองให้ได้เต็มศักยภาพและส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพราะเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผู้คนในยุคใหม่จึงต้องเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ตลอดเวลา ดังนั้นครูต้องปรับตัวให้เข้ากับเทคโนโลยีและคอยแนะนำแนวทางการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับเด็ก และพร้อมที่จะทุ่มเทวิชาความรู้ด้วยวิธีการสมัยใหม่ตามธรรมชาติของการเปลี่ยนแปลง (สุริยา ช้องเสนาะ, 2559) แนวทางการพัฒนาครูต้องควบคู่กันไปด้วยทั้งด้านนโยบายที่มาสสนับสนุน และการพัฒนาตนเองของครูซึ่งต้องอาศัยความตระหนักและความร่วมมือจากทุกภาคส่วน รวมถึงการปรับตัวของครู เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาความรู้ความสามารถของครู และเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี ดังนั้นสิ่งจำเป็นที่จะต้องพัฒนาไม่ใช่เพียงวิชาความรู้ แต่รวมถึงความสามารถ และทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นในการจัดการเรียนรู้ในยุคใหม่ ครูต้องออกแบบการสอนให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง วัดและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย จัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ของผู้เรียน (ภาสกร เรืองรอง และคณะ, 2557) จึงถือเป็นบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่สำคัญในการปรับเปลี่ยนระบบ รูปแบบการบริหารจัดการของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

- 1) ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาครูให้มีทักษะการจัดการเรียนรู้ สร้างเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู มีความรู้ในวิชาชีพ มีแรงจูงใจในการทำงาน
- 2) ส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ ด้านการคิด วิเคราะห์ มุ่งการทำงานเป็นทีม ภายใต้บรรยากาศของวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ มีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 (เจริญ ภูวิจิตร, 2560)

การจัดการศึกษาจะต้องพัฒนากำลังคนให้มีขีดความสามารถและศักยภาพในการแข่งขันบนเวทีโลกจึงได้มีแนวนโยบายการขับเคลื่อนนโยบายด้านการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ว่าการเรียนรู้ไม่ใช่เพื่อการสอบแต่เรียนให้ได้ทักษะชีวิตสามารถอยู่ในยุคโลกไร้พรมแดน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559) ซึ่งการจัดการเรียนรู้อยู่ยุคศตวรรษที่ 21 ตั้งต้นจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ทักษะในการคิดขั้นสูง ทักษะในการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะชีวิตและการทำงาน ทักษะด้านสารสนเทศและการสื่อสาร ควบคู่กับเนื้อหาในสาระวิชาหลักและความรู้อื่นที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 เพื่อสร้างนักเรียนที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของศตวรรษที่ 21 นั่นคือ รู้จักคิด รักการเรียนรู้

มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัวและสื่อสาร พร้อมทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย,2557) เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดและวิเคราะห์หาคำตอบอยู่ตลอดเวลา (Active Learner) โดยการจัดกิจกรรมจะเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งทำให้นักเรียนและครูค้นพบความรู้ใหม่ๆสามารถสร้างสรรค์ความรู้ใหม่และสร้างนวัตกรรมใหม่ได้ (ดิเรก พรสีมา,2559)

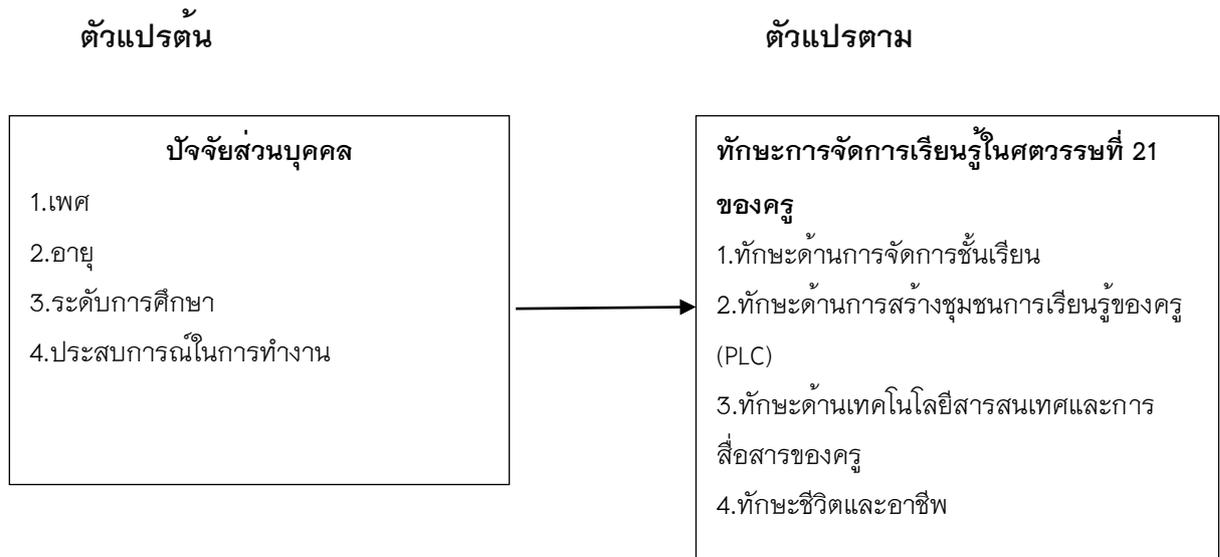
จากประเด็นความสำคัญและความเป็นมาของปัญหาข้างต้นจะเห็นได้ว่า ครูมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาทักษะกระบวนการในการจัดการเรียนรู้ และพร้อมปรับเปลี่ยนให้มีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพื่อให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ และจะต้องรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลง พร้อมการพัฒนาตนเอง และคิดหาวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายที่ตอบสนองสถานการณ์ในปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เพื่อนำข้อมูลที่ได้เป็นแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 ของครู และการสนับสนุนส่งเสริมทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู เพื่อให้ครูมีความรู้ มีทักษะในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาวิชาชีพตนเองและส่งผลในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู ซึ่งได้แก่ พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และเพยาว์ ยินดีสุข (2557); วิจารณ์ พานิช (2556); ถนอมพร เลหาจรัสแสง (2557); กวีภัทร ฉาวชาวนา และ ปกรณ์ ประจัญบาน (2559); วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และอชิป จิตฤกษ์ (2556); วรลักษณ์ คำหว่าง และนงลักษณ์ ใจสว่าง (2560); Simmon (2013) และ March (2012) ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ทฤษฎี และ งานวิจัยของนักวิชาการดังกล่าวนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้ ประกอบด้วย 1.ทักษะด้านการจัดการชั้นเรียน 2.ทักษะด้านการสร้างชุมชนการเรียนรู้ของครู (PLC) 3.ทักษะด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของครู 4.ทักษะชีวิตและอาชีพ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำนวน 5,106 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 400 คนจากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามหลักการคำนวณของ Yamane (1973) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเท่ากับ 376 คน โดยวิธีการการสุ่มแบบหลายขั้นตอน แต่เพื่อให้มีความเหมาะสมผู้วิจัยจึงขอปรับเป็น จำนวน 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง (Instructional Questionnaire) สร้างขึ้นจากการทบทวน แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยได้ออกแบบสอบถามให้สอดคล้องกับการวิจัย โดยมีการสร้างแบบสอบถามดังนี้

1. ศึกษา เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ
2. นำความรู้ที่ได้จากข้อ 1 มาสร้างแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ให้ครอบคลุมเนื้อหา
3. นำแบบสอบถามจากข้อ 2 เสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาหาค่า IOC ได้ค่า IOC = 0.60–1.00

4. นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลอง (Try-out) กับครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (α - Coefficient) ของคอนบราค

5. นำแบบสอบถามจากข้อ 4 มาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตร α -Coefficient ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่า $\alpha = 0.902$

6. นำแบบสอบถามที่ได้จากข้อที่ 5 มาปรับปรุงแก้ไข และนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยนำแบบสอบถามไปสอบถามครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 400 คน เก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อใช้อธิบายความถี่และร้อยละของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม

2. ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

3. ค่าสถิติ t-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในกรณี 2 กลุ่ม

4. ค่าสถิติ F-test ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way Anova) ใช้เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 1 ศึกษาทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D.= 0.314) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของครู มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, S.D.= 0.548) รองลงมาคือ ทักษะด้านการสร้างชุมชนการเรียนรู้ของครู มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D.= 0.554) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ทักษะชีวิตและอาชีพ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$, S.D.= 0.572) ตามลำดับ

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 2 เปรียบเทียบทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่า ครูผู้สอนที่มีเพศแตกต่างกัน

มีความคิดเห็นต่อทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ทักษะด้านการจัดการชั้นเรียน ทักษะด้านการสร้างชุมชนการเรียนรู้ ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของครู และทักษะชีวิตและอาชีพ ไม่แตกต่างกัน

ครูผู้สอนที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ทักษะด้านการจัดการชั้นเรียน และทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของครู ไม่แตกต่างกัน แต่ทักษะด้านการสร้างชุมชนการเรียนรู้ และทักษะชีวิตและอาชีพ แตกแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ทักษะด้านการจัดการชั้นเรียน ทักษะด้านการสร้างชุมชนการเรียนรู้ ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของครู และทักษะชีวิตและอาชีพ ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ครูผู้สอนมีทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของครู และทักษะด้านการสร้างชุมชนการเรียนรู้ของครู มีความสำคัญในการจัดการเรียนรู้ให้เกิดองค์ความรู้แก่ผู้เรียนรวมถึงทักษะชีวิตและอาชีพ การจัดการเรียนต้องคำนึงถึงการใช้ชีวิตประจำวันและการนำไปสู่การประกอบอาชีพ ซึ่งมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต สอดคล้องกับงานวิจัยของสุรียาพร นพกรเศรษฐกุล (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดระยองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า ทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดระยองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้แก่ ทักษะเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน ทักษะเกี่ยวกับศาสตร์ การสอนและแหล่งข้อมูลออนไลน์ ทักษะการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ทักษะการเป็นพลเมืองดิจิทัล และทักษะพื้นฐาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรลักษณ์ คำหว่าง และนงลักษณ์ ใจฉลาด (2560) ได้ศึกษาแนวทางพัฒนาทักษะครูศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก พบว่า แนวทางการพัฒนาทักษะสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี ควรอบรมเชิงปฏิบัติการ/สัมมนา ให้วิทยากรที่มีความสามารถมาให้ความรู้และส่งเสริมทักษะ โดยใช้วิธีการพัฒนาแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานในการจัดการ (School Based Management –SBM) เรียนรู้แบบ Learning by Doing โดยเน้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ และสร้างผลงานผ่านระบบเครือข่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของศุภกาญจน์ วิชานาดี (2562) ได้ศึกษาเรื่องทักษะแห่งการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 : ความท้าทาย

สำหรับครูสอนพระพุทธศาสนาบทความวิชาการ พบว่า ทักษะแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยทักษะใหญ่ 3 ทักษะ ได้แก่ ทักษะชีวิตและการทำงานทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม และทักษะด้านสารสนเทศ และ 2Ls แนวคิดทักษะการจัดการการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับครูสอนพระพุทธศาสนา สามารถประยุกต์แนวคิดโดยใช้หลักไตรสิกขาโดยพัฒนาทักษะต่าง ๆ ตามกระบวนการของโยนิโสมนสิการและปรโตโฆสะ โดยใช้แนวทางการสอนสำหรับการบูรณาการทักษะในศตวรรษที่ 21 เามาเป็นเครื่องมือและกลยุทธ์การเรียนการสอน เพื่อมุ่งสู่การปฏิบัติในชั้นเรียนของนักเรียน โดยใช้มี้อาชีพในชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับครู ครูต้องมีการพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคล รู้ถึงความสามารถของผู้เรียน มีการประเมินผลการเรียนการสอน ถึงนักเรียนที่มีความหลากหลายและสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนความแตกต่างการเรียนการสอนและการเรียนรู้ ร้องรับการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างชุมชนของผู้ปฏิบัติงานโดยการหันหน้าเข้าหากัน การสื่อสารเสมือนและผสม โดยใช้รูปแบบความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและความยั่งยืนของการพัฒนาวิชาชีพ

2. ครูผู้สอนที่มีเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ทักษะด้านการจัดการชั้นเรียน ทักษะด้านการสร้างชุมชนการเรียนรู้ ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารของครู และทักษะชีวิตและอาชีพ ไม่แตกต่างกัน

ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ทักษะด้านการจัดการชั้นเรียน ทักษะด้านการสร้างชุมชนการเรียนรู้ ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของครู และทักษะชีวิตและอาชีพ ไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสุริยาพร นพกรเศรษฐกุล (2561) ได้ศึกษาเรื่องทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดระยองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า ระดับการศึกษาต่างกัน มีทักษะการเป็นพลเมืองดิจิทัลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทักษะพื้นฐาน ทักษะเกี่ยวกับศาสตร์การสอน และแหล่งข้อมูลออนไลน์ ทักษะเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนและ ทักษะการเรียนรู้ทางวิชาชีพไม่แตกต่างกัน

ครูผู้สอนที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ทักษะด้านการจัดการชั้นเรียน และ ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของครู ไม่แตกต่างกัน แต่ทักษะด้านการสร้างชุมชนการเรียนรู้ และทักษะชีวิตและอาชีพ แตกแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของสุริยาพร นพกรเศรษฐกุล (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดระยองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า อายุต่างกัน มีทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน แต่ด้านทักษะพื้นฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) ครูผู้สอนต้องพัฒนาตนเองในด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อตอบสนองการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น การจัดบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ เป็นต้น นอกจากนี้ครูผู้สอนต้องพัฒนาวิธีการนำเสนอ การเรียนรู้ผ่านสื่อเทคโนโลยีเพื่อดึงดูดความสนใจจากผู้เรียน พัฒนาสื่อการเรียนการสอน นวัตกรรม การเรียนรู้และวิธีการวัดประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ และควรพัฒนานักเรียนให้มีความพร้อมในการเรียนรู้ เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพของตน นำไปสู่การบริหารองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของครูในศตวรรษที่ 21

2) ผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรในการจัดการเรียนรู้ และ ครูผู้สอนในการเข้าร่วมอบรม สัมมนา ฝึกทักษะต่างๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อเข้ารับการพัฒนาความสามารถในการสร้างผลงานทางวิชาการและเผยแพร่ผลงาน ซึ่งเป็นผลดี ต่อตัวครูผู้สอนเองและครูผู้สอนอื่น ได้มีแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนด้วย

3) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้พัฒนาตนเองด้านความรู้ ความสามารถและทักษะการปฏิบัติงานตามความสนใจ ส่งเสริมให้ครูได้สร้างสรรค์นวัตกรรมหรือ ผลงานทางวิชาการอื่นๆ เพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู ให้การสนับสนุนสื่อ อุปกรณ์ ที่อำนวยความสะดวกต่อการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี ในการร่วมกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษาร่วมกัน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ .(2559). *ยกย่องครูดีเด่นประเทศไทยด้านสะเต็มศึกษาการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหา*

พัฒนานวัตกรรมใหม่ท้าทายสูงงานอาชีพ. สืบค้นเมื่อ 30 พฤษภาคม 2564,จาก

<http://www.moe.go.th/moe/th/news>.

กวีภัทร จาวชาวนา และปกรณ์ ประจัญบาน. (2559). การพัฒนาตัวชี้วัดทักษะการจัดการห้องเรียน

ในศตวรรษที่ 21 ของครู. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*. 18(4),197–209.

เจริญ ภูวิจิตร. (2560). *การพัฒนาครูเพื่อคุณภาพของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21*. สืบค้นเมื่อ

30 พฤษภาคม 2564, จาก

http://www.nidtep.go.th/webnidtep2015/files/170560_Teachers%20Development21.

- ดิเรก พรสีมา. (2559). ครูไทย 4.0.กระทรวงศึกษาธิการ.สืบค้นเมื่อ 25 พฤษภาคม 2564,
จาก <http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php>.
- ถนอมพร เลหาจรัสแสง. (2557). ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เพื่อการพัฒนาอาจารย์ของ
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. สำนักบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นวพร ชลารักษ์. (2558). บทบาทของครูกับการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21. วารสารวิชาการ
มหาวิทยาลัยพาร์อีสเทอร์น, 9(1), 64 – 71.
- ประเสริฐ ผลิตผลการพิมพ์. (2555). ทักษะแห่งอนาคตใหม่ การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ :
โอเพ่นเวสต์.
- พนมนคร มีราคา. (2560). ครูต้องมีลักษณะอย่างไร... ในศตวรรษที่ 21. วารสารศึกษาศาสตร์ มมร.
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย, 5(2), 23 – 35.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข. (2557). การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ภาสกร เรืองรอง และคณะ. (2557). เทคโนโลยีการศึกษากับครูไทยในศตวรรษที่ 21. วารสารปัญญา
ภิวัตน์, 5(พิเศษ), 195 – 207.
- วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และอธิป จิตฤกษ์. (2556). ทักษะแห่งอนาคตใหม่ : การศึกษาเพื่อศตวรรษ
ที่ 21. กรุงเทพฯ : โอเพ่นเวสต์.
- วรลักษณ์ คำหวาง และคณะ. (2560). การศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยราช
ภัฏพิบูลสงคราม.
- วิจารณ์ พานิช. (2553). วิธีการสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิ
สดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่21. (พิมพ์ครั้งที่ 3).
กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- วิจารณ์ พานิช. (2556). สนุกกับการเรียนในศตวรรษ ที่ 21. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสยามกัมมาจล.
สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2557). การจัดทำยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาชั้น
พื้นฐานให้เกิดความรับผิดชอบ. กรุงเทพฯ: ม.ป.ป.
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2553). การพัฒนาครูทั้งระบบตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่สอง
(พ.ศ. 2552-2561). แพร่: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2.

- สุริยา ช้องเสนาะ. (2559). *บทบาทของครูไทยในศตวรรษที่ 21*. สืบค้นเมื่อ 30 กรกฎาคม 2564, จาก <https://drsumaibinbai.files.wordpress.com/2016/02/บทบาทของครูไทยในศตวรรษที่21.pdf>.
- สุริยาพร นพกรเศรษฐกุล. ((2561). *ทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดระยองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18*. หลักสูตรการศึกษา มหาวิทยาลัย สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). *การจัดการเรียนรู้แบบประสบการณ์และที่เน้นการปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
- ศุภกาญจน์ วิชานาดี. (2562). *ทักษะแห่งการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 : ความท้าทายสำหรับครูสอนพระพุทธศาสนา,วารสารปัญญาปนิธาน, 4(2), 81-94.*
- March, T. (2012). *21st Century teaching skills*. Retrieved from <http://tommmarch.com/strategies/skills-checklist/>.
- Simmon Simmon, C. (n.d.). (2013). *Teacher skills for the 21st century*. Retrieved from http://www.ehow.com/list_6593189_teacher-skills-21st-century.html
- Taro Yamane. (1973). *Statistics: an introductory analysis*. New York: New York: Harper & Row.